

58. Siber diplomasi çalışmaları üzerine bibliyometrik analiz

Nabat GARAKHANOVA¹

APA: Garakhanova, N. (2023). Siber diplomasi çalışmaları üzerine bibliyometrik analiz. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö13), 984-992. DOI: 10.29000/rumelide.1379250.

Öz

Diplomasi, uluslararası ilişkilerin temel yöntemi olup, dijital teknolojilerin yayılmasıyla birlikte siber diplomasi kavramı da önem kazanmıştır. Siber diplomasi, siber uzayda ortaya çıkan çeşitli sorunlarla başa çıkmanın bir yolu olarak görülür ve internet yönetişi, siber suçlar, kritik altyapı koruması, siber casusluk ve sorumlu devlet davranışları gibi konuları kapsar. Hızlı bir şekilde değişim ve gelişim gösteren çağımızda ülkeler arasında oluşan iletişim de aynı şekilde hız göstermekte ve bu hızlı değişim uluslararası ilişkileri de etkilemekte olup diplomatik faaliyetlerin artmasına olanak sağlamıştır. Bu diplomatik faaliyetler gelişen teknolojiyle birlikte siber diplomasi kavramını hayatımıza katmıştır. Uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynayan diplomasi, yıllar içinde değişim gösterip günümüze kadar ilerleme kaydetmiştir. Bu ilerleme globalleşme ile beraber birçok alanda değişim göstermiş, diplomasi alanında da birçok değişimin yaşanmasına neden olmuştur. Bu çalışmada siber diplomasi alanında yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizini sunarak, bu alandaki bilimsel gelişmelerin ve odak noktalarının tespit edilmesini amaçlamaktadır. Çalışmada, Scopus ve Web of Science (WoS) veri tabanlarında yer alan siber diplomasi çalışmalarının bibliyometrik analizi yapılmıştır. Literatürde, Siber Diplomasi alanında yapılan çalışmalarda hangi anahtar kelimelerin birlikte kullanıldığı, bu alandaki çalışmalara en çok katkının hangi yazarlardan tarafından yapıldığı, hangi ülkelerin bu çalışmalarda yer aldığı gibi bilgilere erişilmiştir.

Anahtar kelimeler: Diplomasi, Dijitalleşme, Dijital Diplomasi

Cyber diplomacy studies on bibliometric analysis

Abstract

Diplomacy is the basic method of international relations, and the concept of cyber diplomacy has gained importance with the spread of digital technologies. Cyber diplomacy is seen as a way to deal with the various problems that arise in cyberspace and covers topics such as internet governance, cybercrime, critical infrastructure protection, cyber espionage and responsible government behavior. In our age, which is rapidly changing and developing, the communication between countries also accelerates, and this rapid change also affects international relations and has allowed diplomatic activities to increase. These diplomatic activities have added the concept of cyber diplomacy to our lives with the developing technology. Diplomacy, which plays an important role in international relations, has changed over the years, and has made progress until today. This progress has changed in many areas with globalization and has led to many changes in the field of diplomacy. In this study, it aims to identify scientific developments and focal points in this field by presenting a bibliometric analysis of academic studies in the field of cyber diplomacy. In the study, bibliometric analysis of cyber diplomacy studies in Scopus and Web of Science (WoS) databases was made. In the literature, information such as which keywords are used together in studies in the field of Cyber Diplomacy,

¹ Dr., KTO Karatay Üniversitesi (Konya, Türkiye), nabat.garakhanova@karatay.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3637-7710 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 18.08.2023-kabul tarihi: 23.10.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1379250]

which authors contributed the most to the studies in this field, and which countries took part in these studies were accessed.

Keywords: Diplomacy, Digitization, Digital Diplomacy

1. Giriş

Diplomasi kavramı, tüm dünya ülkeleri için dış politika araçlarının ilk arasında yer almaktadır. İletişim ve bilgi teknolojileri başta olmak üzere dijital teknolojinin genişlemesiyle birlikte siber güvenlik, başta Avrupa olmak üzere tüm dünya ülkeleri için dijital gelişimin temel taşı haline gelirken diplomasi kavramı da bu alanlarla birlikte anılmaya başlamıştır. Geçmişte kamu diplomasisi daha etkin olup dış politikada kamu diplomasi belirleyiciyken, değişen teknoloji sayesinde onun yerine e-diplomasi, dijital diplomasi, Twitter diplomasi, online diplomasi, siber diplomasi gibi kavramlar yer almaya başlamıştır.

Literatürde Siber Diplomasinin birçok tanımıyla karşılaşmak mümkündür. "Siber Diplomasi" terimi, siber uzayda ortaya çıkan çeşitli sorunlarla başa çıkmanın belirli bir yolu olarak görünse de bu tür sorunlar internet yönetimi sorunlarından siber suçların ele alınmasına, kritik altyapı korumasından siber casusluğa, siber çatışmaya ve ayrıca siber uzayda sorumlu devlet davranışına kadar uzanmaktadır. Başka bir deyişle "Siber Diplomasi", siber uzay diplomasisi veya ulusal siber güvenlik stratejilerinde tanımlanan ulusal çıkarları desteklemek için diplomatik kaynakların, girişimlerin ve diplomatik işlevlerin kullanılması olarak da tanımlanabilir [1-3].

Bu alışmada, Scopus ve Web of Science (WoS) veri tabanlarında yer alan siber diplomasi çalışmalarının bibliyometrik analizi yapılmıştır. Literatürde, Siber Diplomasi alanında yapılan çalışmalarda hangi anahtar kelimelerin birlikte kullanıldığı, bu alandaki çalışmalara en çok katkının hangi yazarlardan tarafından yapıldığı, hangi ülkelerin bu çalışmalarda yer aldığı gibi bilgilere erişilmiştir.

Betimsel istatistiklere anahtar kelimelerin analizine bakıldığı zaman siber diplomasi alanındaki bilgi birikiminin arttığı gözlemlenmiştir. Dergi makaleleri ve kitap bölümleri ise siber diplomasi çalışmalarında en yaygın yayın türleri olarak belirlenmiştir.

Siber diplomasi alanındaki araştırmaların ve yayın performansının değerlendirilmesine ve alan hakkında farkındalık kazandırılmasına katkı sağlamaktadır. Yapılan çalışmanın literatüre katkısı fazlasıyla önemli ve kıymetlidir.

2. Kavramsal ereve

Diplomasi terimi, Fransızca aracılığıyla, "ikiye katlanmış" anlamına gelen diplo ve "bir nesne" anlamına gelen -ma son ekinden oluşan eski Yunan diplōma kelimesinden türetilmiştir. Diplomasi, küresel ilişkilerin ana eksenidir; ülkelerin uluslararası strateji ve hedeflerini dile getirmek için esas aldığı temel yöntem olduğu söylenebilir [6]. Henry Kissinger ise diplomasiyi, modern güçlerin savaş ve barış arasındaki dengeyi güttükleri bir tür yenedünya düzeni olarak tanımlamaktadır [7].

Diplomasi genellikle dış politika ile karıştırılsa da terimler eş anlamlı değildir. Diplomasi siyasi liderler tarafından belirlenen dış politikanın tek olmasa da başlıca aracıdır. Siber diplomasi ise genel olarak ulusal siber güvenlik stratejilerinde yaygın olarak belirginleşen bir devletin siber uzaydaki ulusal çıkarlarına ulaşmak için diplomatik araçların ve girişimlerin kullanılması olarak tanımlanır [1]. Siber diplomasi;

- Devlet ve devlet dışı aktörler arasında iletişim ve diyalog kurmak;
- Bir siber silahlanma yarışının önlenmesi;
- Küresel normların geliştirilmesi;
- Siber güvenlik politikaları ve katılım stratejileri aracılığıyla siber uzayda ulusal çıkarların teşvik edilmesidir [4].

Siber diplomasi, yumuşak gücün birden çok boyutuyla bilgilendirilir ve siber uzaydan kaynaklanan büyük siyasi veya ekonomik belirsizliklerin, risklerin ve potansiyel çatışmaların patlak vermesini hafifletmede etkili bir çözüm olarak kabul edilir [5].

3. Yöntem

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi olan Bibliyometri Tekniği kullanılmıştır. Yapılan çalışmayla siber diplomasi çalışmalarının bibliyometrik analizi yapılmış olup konuyla ilgili olarak literatüre sistematik bir bakış açışı ve konuyla ilgili farkındalık kazandırılmaya çalışılmıştır.

Kişi ve kurumların araştırma ve yayın performansının değerlendirilerek performans analizi yapmanın mümkün olduğu bibliyometrik analizlerde ayrıca bilimsel alanların yapısının ve dinamiklerinin ortaya konulmasını sağlayan bilimsel haritalama yapmakta mümkündür. Ayrıca bibliyometrik analiz yöntemleriyle;

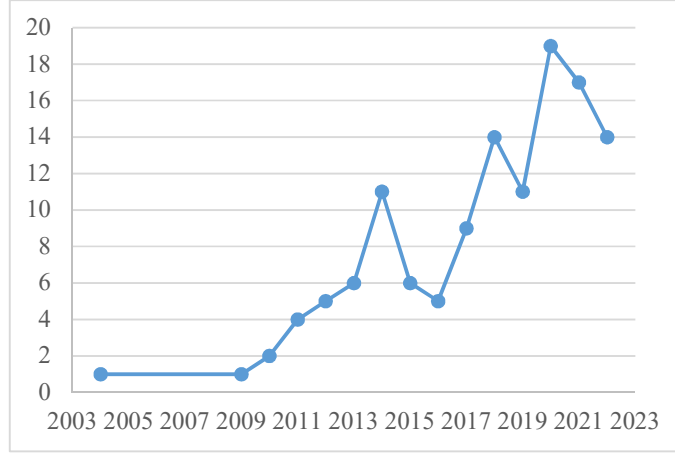
- Atıf
- Ortak Yazar
- Ortak Atıf
- Ortak Kelime analizlerinin de yapılması mümkündür. Bu çalışmada, bibliyometrik analiz yönteminin kullanılmasının en önemli nedenleri arasında;
- Çok sayıda araştırmanın analizinin yapılması [9],
- Araştırmacılara alan hakkında kavramsal açıdan önemli bilgiler sağlaması [8]

yer almaktadır. Çalışma öncesinde, hangi veri tabanlarının kullanılacağına karar verilmiş olup Scopus ve Web of Science veri tabanları kullanılarak siber diplomasi ile ilgili yapılmış olan çalışmalar üzerinden betimsel analizlere başlanmıştır. Bu analizler Scopus ve WoS un kendi sistemleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. VOSviewer analiz uygulaması kullanılarak bibliyometrik analizler gerçekleştirilmiştir. VOSviewer programı nesnelere arasındaki benzerlikleri görselleştirmek için kullanılan bir yöntemdir. VOS, nesnelere herhangi bir nesne çifti arasındaki mesafenin benzerliklerini mümkün olduğu kadar doğru yansıtabilecek şekilde yerleştirildiği düşün boyutlu bir görselleştirme sağlamaktadır. Bu kapsamda, tüm dokümanlara ilişkin veriler gözden geçirilerek gerekli veri temizleme işlemi ve birleştirilmesi gerçekleştirilmiştir. Scopus ve Web of Science veri tabanları üzerinden yapılan sorgulamada "Article Title", "Abstract" ve "Keywords" esas alınmış ve elde edilen veri seti '.csv' formatında alınmıştır. Scopus ve WoS veri tabanlarında 2022 yılı Kasım ayı sonuna kadar yer alan siber diplomasi çalışmaları taranmış ve toplamda 125 belge kaydına erişilmiştir. Scopus ve WoS veri tabanlarında yapılan arama sorgusu aşağıdaki şekildedir.

[TITLE-ABS-KEY (cyber AND diplomacy) AND (LIMITO (LANGUAGE , "English"))]

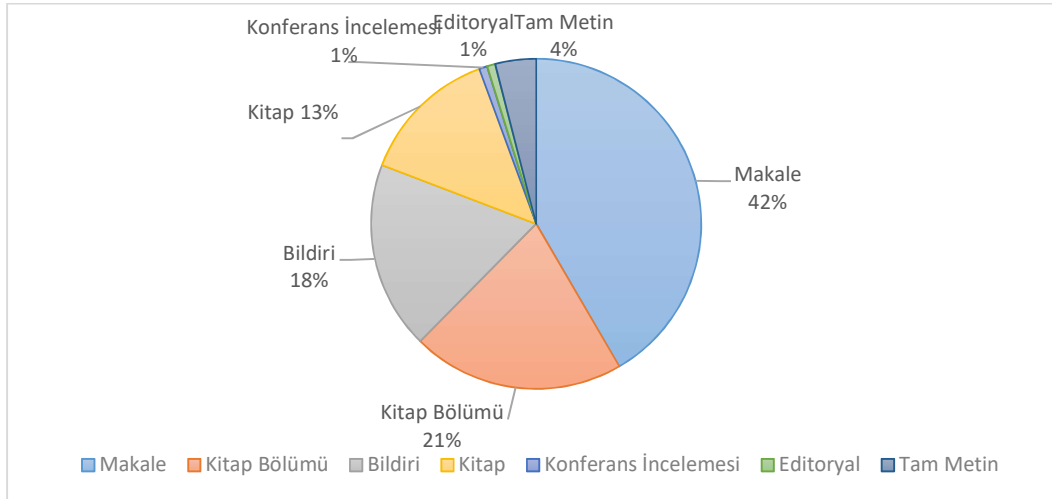
4. Bulgular

'Siber Diplomasi' alanında gerçekleştirilen çalışmamızda, sayısal verilerin derlenmesi, toplanması, özetlenmesi ve analiz edilmesi aşamalarından oluşan, istatistik bilim alanının da üç temel kısmından birisi olan betimsel istatistik çalışmalarından elde edilen bulgulara yer verilecektir. Şekil 1'de siber diplomasi alanında 2003 yılından 2023 yılına kadar gerçekleştirilen çalışmalarda belli yıllarda bir önceki yıllara oranla dşuş göstermesine rağmen belirgin bir Şekilde artarak devam ettiği görülmektedir. Bu nedenle siber diplomasi konusunun belirtilen yıllar içerisinde oluşturduğu bilgi birikimin, literatürde bu alanda yapılan çalışmalara olan ihtiyacın her geçen gün arttığını göstermektedir.

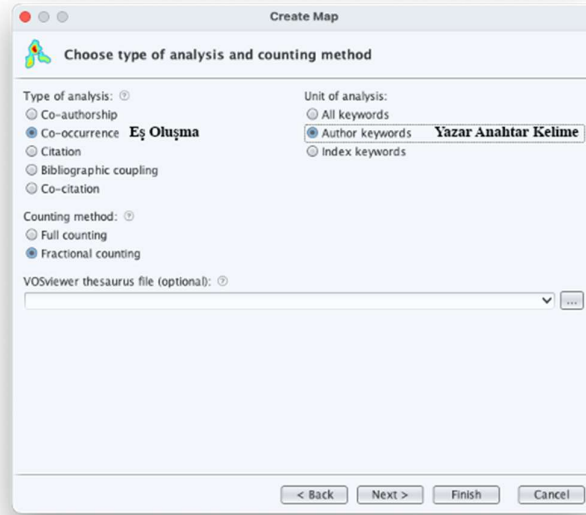
Şekil 1. Siber Diplomasi alışmalarının Yıllara Göre Değişimi

Şekil 1'de siber diplomasiyle ilgili ilk çalışmanın 2004 yılında yapıldığı, bu alandaki en çok çalışmanın ise 2020 yılında yapıldığı görülmektedir. Şekil 2'de siber diplomasi alanında yapılan çalışmalar yayın türlerine göre dağılımı verilmiştir. Şekil 2'den siber diplomasi alanında, %42 lik oranla en çok dergi makalesinin yayınladığını bunu %21 lik oranla kitap bölümünün takip ettiği görülmektedir. Konferans incelemesi, siber diplomasi çalışmalarının en az yer aldığı yayın türleri arasında yer almaktadır.

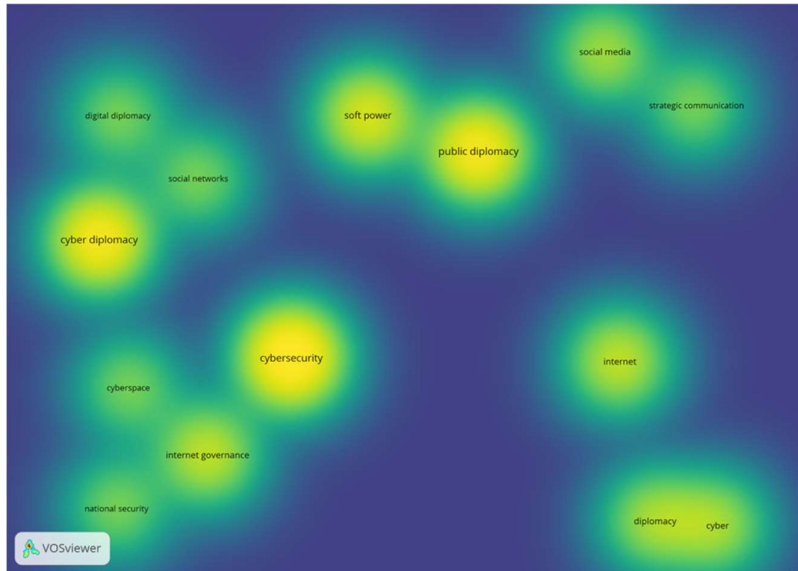

Şekil 2. Siber Diplomasi alışmalarının Yayın Türü Dağılımı

Siber diplomasi alanındaki ilgili çalışmalarda en çok tercih edilen anahtar kelimelerin analizinde, VOSviewer analiz programında “Co-occurrence - Author Keywords” seçimi yapılmış olup (Şekil 3) yazar anahtar kelimeleri eş oluşumlar yoğunluk görselleştirmesi de Şekil 4’de paylaşılmıştır.

Şekil 3. VOSviewer Eş Oluşma (Co-occurrence) – Yazar Anahtar Kelime (Author Keywords)

Şekil 4. Anahtar Kelime Kümelerinin Görselleştirilmesi

Siber diplomasi alanında yapılan çalışmaların yoğunlaştığı alanların konu bazında belirlenmesi için literatürde yer alan belgelerde kullanılan anahtar kelimeler incelenmiştir (Tablo 1). Yazım formatı nedeniyle büyük ve küçük harflerle farklılık gösteren fakat aynı anlama gelen kelimeler analizden

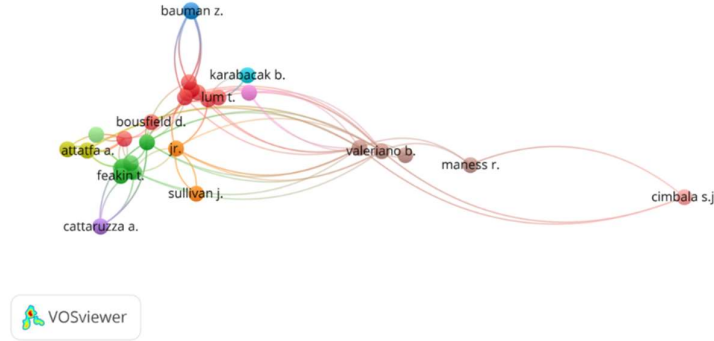
ıkarılmıştır. Anahtar kelimeler için tekrar etme sayısı minimum üç olarak belirlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda en çok kullanılan anahtar kelimelerin sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Siber Diplomasi alışmalarında Kullanılan Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelimelerin Türkçe Karşılıkları	Tekrarlanma Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
Cyber Security	Siber Güvenlik	15	14
Cyber Diplomacy	Siber Diplomasi	11	10
Public Diplomacy	Kamu Diplomasisi	8	17
Soft Power	Yumuşak Güç	6	14
Internet	İnternet	5	7
Internet Governance	İnternet Güvenliği	5	7
Social Media	Sosyal Medya	4	13
Diplomacy	Diplomasi	4	4
Cyber	Siber	4	2
Strategic Communication	Stratejik İletişim	3	11
Digital Diplomacy	Dijital Diplomasi	3	6
Social Networks	Sosyal Ađ	3	6
National Security	Ulusal Güvenlik	3	3

Tablo 1 incelendiğinde, en çok tekrar edilen ilk üç kelimenin ‘Siber Güvenlik (15)’, ‘Siber Diplomasi (11)’ ve ‘Kamu Diplomasisi (8)’ olduğu görülmektedir. En çok tekrar edilen kelimelerin yanı sıra, Tablo 1’deki verilerden kelimelerin bağlantı glerine bakıldığında ‘Kamu Diplomasisi’ en çok bağlantı gücüne sahipken ‘Siber’ ve ‘Ulusal Güvenlik’ anahtar kelimeleri en düşük bağlantı gücüne sahip kelimeler arasında yer almaktadır.

Yazarın siber diplomasi konusundaki bulguları için ‘Bibliographic Coupling-Authors’ analizi yapılmıştır. Toplam 185 yazar arasından en az iki çalışma yapan on yazar olduğu tespit edilmiştir. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Haritası Şekil 5’ de gösterilmiştir.

Şekil 5. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Haritası

Tablo 2. “Siber Diplomasi” Alanında En Çok Atıf Alan Çalışmalar

Yazar	Atıf Sayısı	Yayın Yılı
Bauman Z.	189	2014
Powers S. M.	86	2015
Hughes R.	35	2010
Maness R. C.	23	2015
Nye J. S.	21	2019

Scopus ve Web of Science (WoS) veri tabanlarında yer alan siber diplomasi çalışmaları kapsamında “Citation – Documents” analizi yapılmış olup Tablo 2’ de bu alanda en çok atıf alan ilk üç makalenin sırasıyla Bauman Z. (2014), Power S. M. ve Hughes R. ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmalar olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Siber Diplomasi Çalışması Olan İlk 15 Ülke

Ülkeler	Yayın Sayıları	Atıf Sayıları
Amerika Birleşik Devletleri	40	232
İngiltere	13	228
Hollanda	7	201
Avustralya	6	7
Kanada	4	192
Almanya	4	14
Fransa	3	196
Güney Kore	3	16
Belçika	2	15
Estonya	2	1

Avusturya	2	13
Brezilya	2	189
in	2	4
Hindistan	2	1
Rusya	2	5

Siber diplomasi alanında yapılan çalışmalara bakıldığında, en çok ilk üç yayının sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İngiltere ve Hollanda tarafından yapıldığı görülmektedir. lkelere ilişkin detaylı bilgiler Tablo 3’de verilmiştir. Çalışma sayısı bakımından Tablo 3 incelendiğinde, Kanada, Fransa ve Brezilya’nın yayın sayılarının nispeten az olmalarına rağmen atıf sayılarının yüksek olması, diğer ülkelere göre nispeten daha verimli oldukları anlamına gelmektedir.

5. Sonuç ve neriler

Diplomasi, uluslararası ilişkilerin temel yöntemi olup, dijital teknolojilerin yayılmasıyla birlikte siber diplomasi kavramı da önem kazanmıştır. Siber diplomasi, siber uzayda ortaya çıkan çeşitli sorunlarla başa çıkmanın bir yolu olarak görülür ve internet yönetimi, siber suçlar, kritik altyapı koruması, siber casusluk ve sorumlu devlet davranışları gibi konuları kapsar. Bu çalışmada, siber diplomasi alanındaki literatürün bibliyometrik analizi yapılmış ve anahtar kelimeler, yazarlar ve ülkelerin katkıları incelenmiştir. Diplomasi teriminin kökeni, uluslararası strateji ve hedeflerin temel yöntemi olarak görülen küresel ilişkilerle bağlantılıdır. Siber diplomasi, devletlerin siber uzaydaki ulusal çıkarlarını korumak için diplomatik araçlar ve girişimler kullanır ve siber güvenlik politikalarıyla ulusal çıkarları teşvik eder.

Siber diplomasi alanındaki makalelerin bibliyometrik analizi yapılarak alanın bilimsel gelişimi ve odağı incelenmiştir. Scopus ve Web of Science veri tabanları kullanılmış ve analizlerde bibliyometri tekniği uygulanmıştır. Betimsel istatistikler ve anahtar kelimelerin analizi ile siber diplomasi alanındaki bilgi birikiminin arttığı gösterilmiştir. Ayrıca, dergi makaleleri ve kitap bölümleri, siber diplomasi çalışmalarında en yaygın yayın türleri olarak belirlenmiştir. Bu analizler, siber diplomasi alanındaki araştırmaların ve yayın performansının değerlendirilmesine ve alan hakkında farkındalık kazandırılmasına katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada, anahtar kelimeler, yayın türleri, atıf sayıları ve ülkelere göre yayın sayıları incelenmiştir. En çok tekrar eden anahtar kelimeler siber güvenlik, siber diplomasi ve kamu diplomasisi olarak belirlenmiştir. Dergi makaleleri ve kitap bölümleri, en yaygın kullanılan yayın türleridir. En çok atıf alan makaleler, Bauman Z. (2014), Power S. M. ve Hughes R. ve arkadaşları tarafından yazılmıştır. Siber diplomasi alanında en çok yayın yapan lkeler Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Hollanda’dır. Kanada, Fransa ve Brezilya, nispeten daha az yayın yapmalarına rağmen, atıf sayıları bakımından daha verimli oldukları görülmektedir.

Ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğin uyulan bu çalışma da etik kurul izni gerekmemiştir.

Kaynakça

- Abdurahmanlı, E. (2021). Definition of Diplomacy and Types of Diplomacy Used Between States. *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 580–603.
- Barrinha, A., & Renard, T. (2017). Cyber-diplomacy: the making of an international society in the digital age. *Global Affairs*, 3, 1–12. <https://doi.org/10.1080/23340460.2017.1414924>
- Barrinha, A., & Renard, T. (2020). Power and diplomacy in the post-liberal cyberspace. *International Affairs*, 96(3), 749–766. <https://doi.org/10.1093/ia/iiz274>
- Manantan, M. B. F. (2021). Defining Cyber Diplomacy”. In: Australian Institute Of International Affairs. *Australian Institute of International Affairs*.
- Meer Van Der, S. (2015). *Enhancing international cyber security: a key role for diplomacy | Clingendael*. Security and Human Rights. <https://www.clingendael.org/publication/enhancing-international-cyber-security-key-role-diplomacy>
- Mustafa Alethawy. (2022). Digital Diplomacy and Cybersecurity. *Journal*, 3(1), 82–90.
- Smith, G., & Sutherland, A. (2002). The new diplomacy: Real-time implications and applications. *Canadian Foreign Policy Journal*, 10(1), 41–56. <https://doi.org/10.1080/11926422.2002.9673306>
- Üsdiken, B., & Pasadeos, Y. (1995). Organizational Analysis in North America and Europe: A Comparison of Co-citation Networks. *Organization Studies*, 16(3), 503–526. <https://doi.org/10.1177/017084069501600306>
- van Eck, N. J., & Waltman, L. (2006). VOS: A New Method for Visualizing Similarities between Objects. In *ERIM report series research in management Erasmus Research Institute of Management* (Issue ERS-2006-020-LIS). Erasmus Research Institute of Management. <http://hdl.handle.net/1765/7654>
- Zupic, I., & Čater, T. (2014). Bibliometric Methods in Management and Organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429–472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>